

A 16 fejezetből csak az első kettő foglalkozik műszaki-rendszerrel kapcsolatos kérdésekkel, a továbbiakban az alkalmazási környezet (videotex a gazdasági életben, a háztartásban) és a felhasználási területek (a szórakoztatástól a tranzakciós alkalmazásokig) szerint mutatja be a párbeszédű videotex rendszereket. Az egyes alkalmazási példákat részben az Európában (angol, francia, holland) részben az Egyesült Államokban működő szolgáltatásoktól veszi. A könyv érdeme, hogy bepillantást nyújt az Egyesült Államokban folyó kísérleti vagy rendszeres alkalmazásokba.

Részletesen foglalkozik a videotex és a személyi számítógépek kérdéseivel, vizsgálja, hogy vajon a kettő egymás riválisa vagy kiegészítője lesz-e. Megállapítása szerint – amellyel egyet lehet érteni – a válasz is-is. Annál is inkább – tehetjük hozzá –, mert a könyv 1981-es megjelenése óta még inkább nyilvánvalóvá vált, hogy a videotex terminálok maguk is lehetnek személyi számítógépek, így azok fejlődése visszahat a videotexre és viszont, a videotex fejlesztésének legújabb eredményei megjelennek a személyi számítógépekben is. (Gondoljunk csak a színes képernyővel készülő, a NAPLPS megjelenítést használó számítógépekre.)

A könyv foglalkozik az elektronika és ezen belül a számítástechnika szerepével az egyén és a család mindennapi életében és jól érzékelteti, hogy a videotexnek szemléletformáló ereje lehet, közelebb hozhatja az idegennek tűnő eszközöket és alkalmazásokat felhasználóikhoz. Mint információterjesztő szolgáltatás a videotex

felmérhetetlen jelentőségű a személyi számítógépek tulajdonosai számára is, hiszen alkalmas a gépek programelállítására, alkalmazási lehetőségeik bővítésére.

Külön fejezet foglalkozik a videotex rendszerek és szolgáltatások karbantartásával. Ebben nagy jelentőséget kap az információállomány, az adatbázis megbízhatósága és naprakészen tartása.

Az utolsó fejezet a társadalom információigényével, az információs társadalom megjelenésével és az ezzel együttjáró növekvő információtermeléssel, az információs iparral, a folyamatos tanulás szükségességével és a foglalkozási struktúra változásával foglalkozik. Elemzi a videotex hatását erre a folyamatra és szerepét új munkaalakok teremtésében, illetve a tömegek átképzésében.

A könyv reálisan mutatja be a videotex alkalmazhatóságát, hatásait, lehetőségeit. Érzékelteti, hogy az igény szerint házhoz szállított információ nyújtásával, illetve annak helyi feldolgozásával új távlatok nyílnak az élet szervezése, a munkavégzés, a tanulás stb. terén, vagyis indokolt a videotexet a napi gyakorlatban használó társadalmat *információs társadalomnak* hívni.

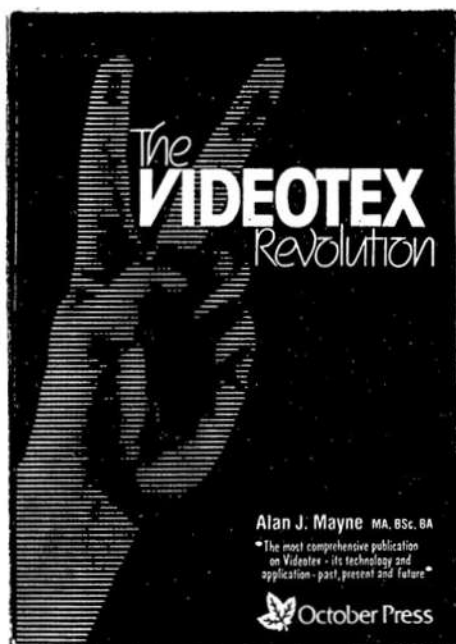
Szemlélete és a műszaki részletektől nagyrészt mentes tárgyalásmódja miatt időtálló Chorafas könyve, amely fogalommagyarázatot és tárgymutatót tartalmaz.

Hozzáférhető a SZÁMALK-ban, raktári jelzete: C-13925.

Brückner Huba
(SZÁMALK)

A videotex forradalom

MAYNE, A. J.: *The videotex revolution*. London, The October Press, 1982. 281 p.

Alan J. Mayne angol szerző könyvének címében is a videotex elkötelezett hívének vallja magát. Hiszen a videotex szolgáltatások forradalmi jelentőségét, a társadalom egészének életére kiható változásokat előidéző szerepét hangsúlyozza. Mayne a University College London kutatója, aki mögött sikeres matematikai, számítástechnikai kutatási múlt áll. Könyve elsődleges céljának a videotexre vonatkozó szakirodalom rendszerezett összegzését tekintette. Foglalkozik a videotex történetével, technológiájával, alkalmazásaival, társadalmi hatásaival, a fejlődés várható irányjaival.

A négy részre tagolt és 16 fejezetből álló könyv minden fejezetének végén a fejezet témaköréhez tartozó gazdag irodalmi ajánlást közöl, a bevezetőben pedig összefoglalja a videotexre vonatkozó szakirodalom beszerzésének főbb forrásait, a témával foglalkozó általános és szakfolyóiratok és más rendszeresen megjelenő publikációk felsorolásával, továbbá megadja az alapvető könyvek bibliográfiáját is.

A videotex legfontosabb alapfogalmaival már a bevezetőben megismerteti az olvasót, így az első rész a

videotex rendszertechnikát tárgyalja (nyilvános és magán rendszerek, házi videotex rendszerek).

A videotex technológiájának szánt második rész a megjelenítés, az információ bevitel-kivitel, az egyéb járulékos eszközök és berendezések, az adatátviteli hálózatok, továbbá a videotex rendszerek és protokollok szabványosításának kérdéseivel foglalkozik. A könyv egészére, és így erre a részre is jellemző, hogy minél szélesebb horizontot törekszik mutatni, éppen ezért nem foglalkozik a részletekkel, viszont utal arra, hogy bővebb információt mely forrásokban lehet találni.

Ez a módszer nagyon alkalmas a videotex szakirodalmának rendszerezett bemutatására, de nem könnyíti meg a magyar olvasó munkáját (és feltételezhetőleg az angol olvasó helyzetét sem), minthogy gyakran a hivatkozott irodalom ismerete nélkül nehéz az érintett problémakör lényegének megértése, illetve az alkalmazott megoldások megismerése, értékelése.

Dicséretes, hogy a szerző nagy hangsúlyt fektet a szabványosításra és nemcsak indokolja ennek szükségességét, de összefoglalja az eddig elért eredményeket is.

A harmadik rész célja az alkalmazások rendszerezett bemutatása. Ezen belül összefoglalja, hogy mit nyújt a videotex a társadalom tagjai számára, mit ad a professzionális felhasználóknak, milyen hatást gyakorol az infor-

mációs rendszerek és szolgáltatások alakulására. Részletesen foglalkozik a videotex jelentőségével az oktatás, az otthoni munka és a szoftverterjesztés szempontjából.

A negyedik rész a videotex gazdasági, társadalmi és humán hatásaival és a fejlődés irányával, lehetőségeivel foglalkozik.

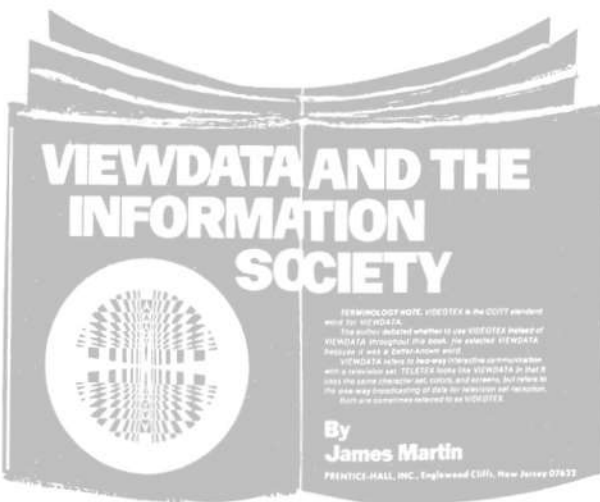
A könyv függeléke is nagyon gazdag. Felvázolja a most még futurisztikusnak tűnő jövőt, amikor a lakás egyben sokak munkahelye lesz és csökkentett munkaidő mellett megvalósul a teljes foglalkoztatottság, majd példát mutat az Apple személyi számítógép mint intelligens videotex terminál alkalmazására. További irodalmi hivatkozásokon túl számos európai ország videotex kutatásokkal, alkalmazásokkal foglalkozó intézményeinek címjegyzékét adja meg. Név- és címmutató teszi teljessé a jól tagolt, világosan fogalmazott, néhány ábrával és fényképpel illusztrált könyvet, amely mindenekelőtt a videotex alkalmazásai iránt részletesebben is érdeklődők figyelmébe ajánlható.

Hozzáférhető a SZÁMALK-ban, raktári jelzete: C-16132.

Brückner Huba
(SZÁMALK)

Viewdata és az információs társadalom

MARTIN, J.: Viewdata and the information society.
Englewood Cliffs, N. J., Prentice-Hall, Inc. 1982. 293 p.

James Martint, a számítástechnika ismert és ünnepeelt mágusát előadásai és könyvei tették világhírűvé. Jó érzékkel választja meg könyvei témakörét, többnyire a legújabb, közérdeklődésre számot tartó számítástech-

nikai és hírközlési, adatátviteli alkalmazásokról, eredményekről, fejlődési irányokról és ezek társadalmi hatásáról ír. Ez érvényes az 1982-ben megjelent Viewdata és az információs társadalom című könyvére is. Ennek belső borítója a szerző eddig megjelent 24 könyvét témakörönként osztályozva mutatja be. A könyvcímek között több olyat is találunk, amely a számítástechnika, illetve a tömegméretű információs rendszerek társadalmi hatásával foglalkozik (The computerized society = A számítógépesített társadalom, Telematic society = Telematikai társadalom). Tulajdonképpen ezek közé tartozik a most ismertetendő könyv is.

A rutinos szerző szükségesnek látta, hogy már a belső címlapon terminológiai magyarázatot fűzzön műve címéhez. Ebben jelzi: a viewdata (CCITT által) szabványosított elnevezése a videotex, azért döntött mégis a viewdata elnevezés használata mellett, mert ez az ismeretebb. Ugyanakkor a kétirányú, párbeszédes, televízióvevőre épülő kommunikációs rendszert mint viewdata-t, az ehhez lényegében hasonló, de egyirányú szolgáltatást „teletex” névvel definiálja.